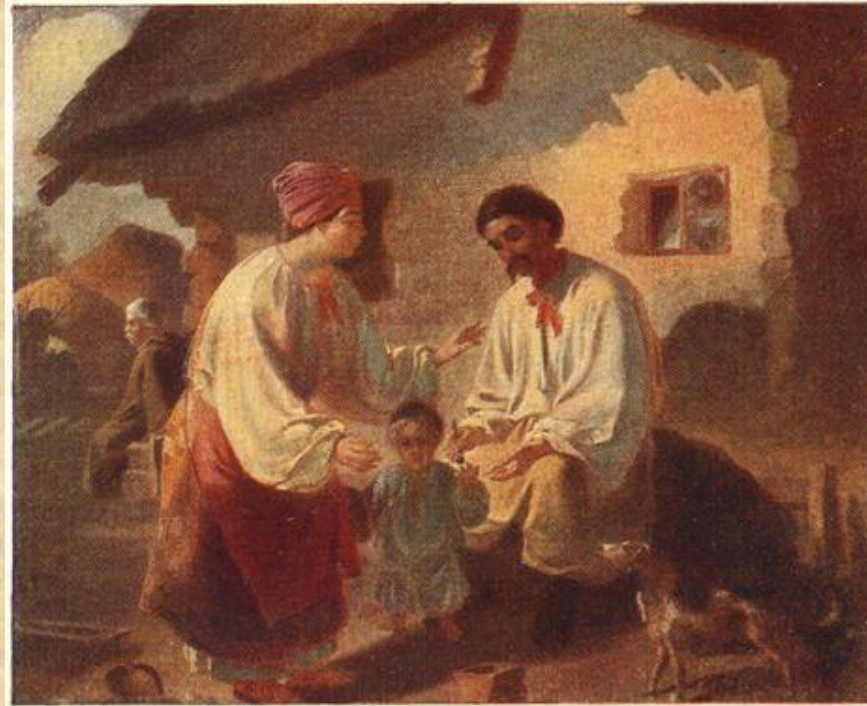
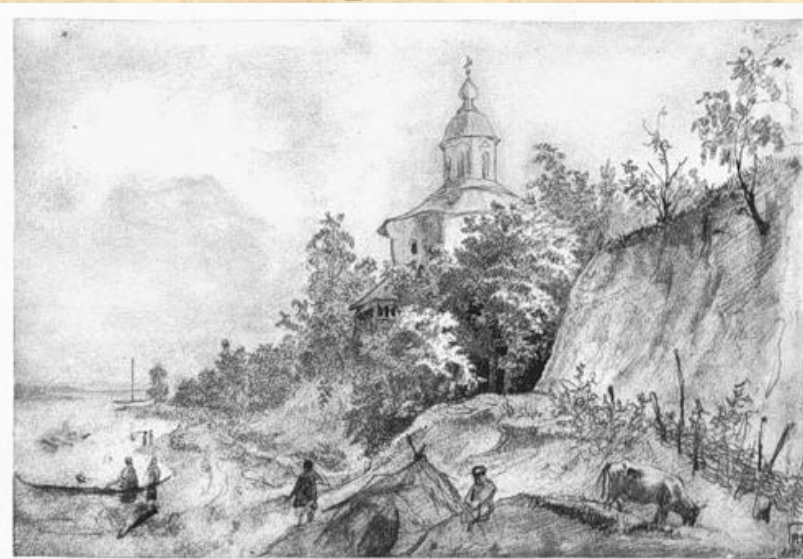

**Тарас
Григорович
Шевченко
(1814 - 1861)**

Тарас Григорович Шевченко народився 25 лютого (9 березня за новим стилем) 1814 року в селі Моринці Звенигородського повіту Київської губернії (нині Черкаської області) у родині Григорія Івановича Шевченка і Катерини Якимівни Бойко. В хаті Григорія Шевченка блиснув у вікні яскравий вогник: народилась нова кріпацька душа панові, а Україні - її великий співець Тарас Шевченко.

Залишившись сиротою, малий Тарас деякий час жив у дядька Павла. Згодом майбутній поет іде школярем-попихачем до кирилівського дяка Петра Богорського. Звідти він тікає у Лисянку до диякона-живописця, а згодом - у село Тарасівку до дяка-маляра, але дяк відмовив йому у навчанні. Утративши надію стати маляром, Т. Шевченко повертається до Кирилівки й пасе громадську череду. Із ранніх років у дяків він навчився читати й писати, рано виявився у хлопця хист і до малювання, який помітив маляр із села Хлипнівка, але на той час Шевченкові було вже чотирнадцять років і його зробили козачком у пана Енгельгардта.

16. ПОРТРЕТ ПОДРУЖЖЯ ЯКОБИ.
Італійський та білий олівець. [8—9.XI] 1857.

Восени 1829 року разом з обслугою Енгельгардта Шевченко виїздить до міста Вільно. Помітивши здібності козачка до малювання, Енгельгардт віддає Тараса вчитися у досвідченого майстра, можливо, Яна Рустемаса. 1831 року сімнадцятирічний Шевченко приїздить до Петербурга, куди було переведено Енгельгардта, а в 1832 року пан закритував Шевченка на чотири роки Ширяєву — майстру різних живописних справ.

1836 року Т.Г. Шевченко у складі артїлі Ширяєва розписує театр у Петербурзі. Цього ж року він знайомиться з учнем Академії мистецтв Іваном Сошенком. У лютому 1837 року Товариство заохочення художників дозволило Шевченкові (неофіційно) відвідувати навчальні класи. У квітні 1837 року Брюллов створює портрет Жуковського, який був розіграний у лотереї за 2500 карбованців. За ці гроші 25 квітня 1838 було викуплено Тараса Шевченка з кріпацтва і на квартирі Брюллова вручено Жуковським відпускну.

У січні 1839 року Т.Г. Шевченка зарахували до Товариства заохочення художників, а згодом, вже у квітні, нагородили срібною медаллю 2-го ступеня за першу картину олійними фарбами "Хлопчик-жебрак дає хліб собаці".

Із-під пензля Шевченка виходять малюнки "Козацький бенкет" (1838), "Натурниця" (1840) та низка портретів. Він ілюструє чимало художніх творів. Визначним твором цього періоду є картина олійними фарбами "Катерина". Захоплюючись театром, Шевченко пробував свої сили і в драматургії. 1842 році з'явився уривок із п'єси "Никита Гайдай" та поема "Слепая», 1843 - драма "Назар Стодоля", а 1844 - поему "Гамалія".

Вірші Шевченко почав писати ще кріпаком. З тих перших поетичних спроб відомі тільки вірші “Причинна” і “Нудно мені, тяжко — що маю робити”.

Кілька своїх поезій Шевченко у 1838р. віддав Гребінці для публікації в українському альманасі “Ластівка”. Але ще до виходу “Ластівки”

18 квітня 1840 року з'являється перша збірка Шевченка — “Кобзар”.

**1844 році вийшло
друге видання
“Кобзаря”. Усі ці твори
належать до раннього
періоду творчості
Шевченка, коли він
усвідомлював себе як
“мужицький поет” і
поет-патріот.**

Весною 1846 році у Києві Шевченко стає членом таємного Кирило-Мефодіївського товариства. Наприкінці березня 1847 року почались арешти членів товариства його заарештували. Згодом заслали рядовим до Окремого Оренбурзького корпусу, заборонивши писати й малювати, а незабаром відправили в Орську фортецю. В Орську він порушив царську заборону писати. Свої нові твори Тарас потай записував до саморобних “захалівних” зошитків. Пізніше він переписав ці “невільницькі” поезії в саморобну книжечку, яка дістала назву “Мала книжка”.

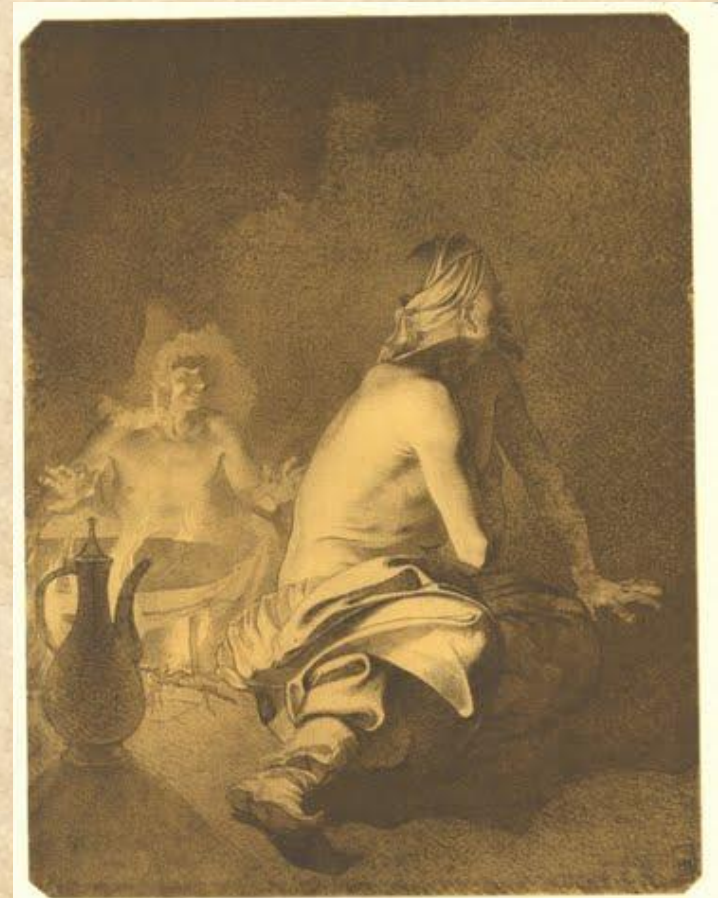
Улітку 1851 року Т. Шевченка як художника включили до складу Каратауської експедиції, де він здобув деяку можливість малювати. Після смерті Миколи Першого на Шевченка не була поширена амністія політичним в'язням і засланцям. Лише 1857 року, завдяки клопотанню друзів, поета звільнили із заслання.

35. УКРІПЛЕННЯ КОС-АРАЛ ВЗИМКУ.
Сенія. [6.X 1848—2.IV 1849].

27 березня Шевченко прибув до Петербурга. Літературно-мистецька громадськість столиці гаряче зустріла поета. Тут він бере активну участь у громадському житті, виступає на літературних вечорах, стає одним із фундаторів Літературного фонду, допомагає недільним школам на Україні .

Як художник Шевченко після заслання найбільшу увагу приділяє гравіруванню. У жанрі гравюри він став справжнім новатором у Росії. За успіхи в цьому мистецтві йому було присвоєно звання академіка.

39. КАЗАХИ БІЛЯ ВОГНЮ.
Сеня. [6. X 1848—2 IV 1849].

У травні 1859 року Шевченко одержав дозвіл виїхати в Україну, але за поетом встановили суворий таємний нагляд. Він кілька днів жив у Кирилівці, бачився з рідними. У цей період написав чимало поезій та малюнків. Поет мав намір купити недалеко від села Пекарів ділянку землі, щоб збудувати хату й оселитися там.

Здавалося, творчі сили Шевченка невичерпні та далися взнаки роки заслання, підірване

здоров'я.

Вірші останніх місяців життя поета вражають трагізмом і безнадією("Не нарікаю я на Бога...", "Чи не покинуть нам, небого").

Помер поет 10 березня 1861 року самотнім, не здійснивши навіть природньої людської мрії про сімейний затишок у власному домі.

Проводжав Шевченка в останню путь мало не увесь літературно-мистецький Петербург. Через два місяці, виконуючи заповіт поета, друзі перевезли тіло в Україну й перепоховали на Чернечій (тепер Тарасова) горі.

